

**Привредно друштво за комуналне услуге
„ЧИСТОЋА“ АД
БАЊА ЛУКА**

**ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ “ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА ЗА ПЕРИОД
ЈАНУАР – ДЕЦЕМБАР 2022. ГОДИНЕ**

Бања Лука, март 2023. године

САДРЖАЈ

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА ПЕРИОД I-XII 2019.ГОДИНЕ

УВОД	3
1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА	4
2. БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА	5
- ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ УКУПНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА У 2020.ГОДИНИ	5
3. УКУПНИ ПРИХОДИ.....	6
4. РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ	8
5. ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ	8
6. УКУПНИ РАСХОДИ	9
7. НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА	12
8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	12
9. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	13
10. ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ	14
11. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ	14
12. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	14
13. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	14
14. КАПИТАЛ – СТРУКТУРА КАПИТАЛА	15
15. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	15
16. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА	15
17. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	15
18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	15
19. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ	16
20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЋИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА	16
21. КРАТКОРОЧНА РАЗГРАНИЧЕЊА	16
22. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ	17
23. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА	21
24. ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА ...	21
25. ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА	28
26. ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА	28
27. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	29
28. ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА	29

УВОД

Овај Извјештај урађен је у складу са обавезом Друштва да припрема годишње извјештаје о пословању који дају објективан приказ пословања и његов положај, укључујући и опис главних ризика и неизвјесности са којима се суочава као и мјера предузетих на заштити животне средине. За израду овог Извјештаја кориштен је годишњи обрачун и други релевантни подаци из пословања Друштва у 2022.години.

Услове пословања, у којима је остварен пословни резултат друштва „Чистоћа“ ад Бања Лука, карактерише година оптерећена неповољним привредним амбијентом и тешким условима рада. У Извјештају приказ постигнутих резултата дат је са упоредним показатељима из 2021.године. Посљедице економске кризе које су се рефлектовале и на пословање Друштва током 2022.године, Друштво је ублажавало спроводећи усвојене мјере штедње на свим нивоима, те рационалним коришћењем техничких средстава и људских ресурса. Финансијски показатељи пословања садржани у Извјештају дају детаљан приказ остварених прихода и расхода по свим сегментима. Сви расположиви ресурси били су првенствено орјентисани на квалитетно пружање услуга, реализацију планираног обима послова као и спровођење програма мјера штедње и рационализације у свим сегментима гдје год је то било могуће.

У извјештајном периоду Друштво је и поред отежаних услова привређивања успјело одржати финансијску стабилност, обезбиједити средства за исплату обавеза према добављачима, запосленима, ПДВ.

Све то додатно обавезује раднике и пословодство да у континуитету, по стандардима и прописима, одговорно обављају постављене задатке.

Извјештај о пословању даје објективан приказ пословања Друштва и његов положај, с циљем да се обезбиједи релевантне, тачне и поуздане информације свима онима који су заинтересовани за податке о финансијском стању и квалитету пружених услуга од стране Друштва.

Управа Друштва је послове који су јој повјерени водила пажњом уредног и савјесног привредника.

Извјештај има сврху да Управном одбору као органу управљања и Скупштини акционара Друштва, пружи информацију о пословању Друштва у протеклој години, ради сагледавања чињеничног стања и оцјене пословања Друштва у том периоду. Услед економске кризе која није заобишла ни Друштво, услови пословања у извештајној години били су доста тешки за остваривање плана, постављених циљева и развоја. Лоша материјална ситуација корисника услуга и непостојање било каквог инструмента обезбеђења за плаћање извршене услуге додатно утичу на цјелокупно пословање. Сагледавајући напријед истакнуто, Друштво је и поред евидентних проблема успјело да и у 2022.години, послове из дјелатности којом се бави, уз велике напоре, савјесним радом, преданошћу и трудом одради на задовољавајући начин и да оствари позитиван финансијски резултат.

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА

Комунално предузеће „Чистоћа“ је основано 1955.године. Сада послује под називом Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука и правни је сљедбеник Основног државног јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ Бања Лука. Промјена статуса и облика својине 70% државног капитала је извршена 19.09.2001. године, сходно одредбама Закона о приватизацији државног капитала Републике Српске.

Дана 19.09.2001.године извршен је упис промјене својине државног капитала у складу са Законом о приватизацији државног капитала (Сл. гл. РС 24/98) и промјена облика у складу са Законом о предузећима (Сл. гл. РС 24/98).

Предузеће послује под фирмом: Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука.

Скраћени назив предузећа: „Чистоћа“ ад Бања Лука.

Сједиште предузећа: Браће Подгорника бр. 2, Бања Лука.

Регистрација предузећа: Код Основног суда у Б.Луци под бр: 1-10-00.

Задња допуна регистрације: 23.11.2016. године, а по Рјешењу број: 057-0-Рег-16-002316. Допуна регистрације односила се на допуну дјелатности субјекта уписа и на промјену функције лица овлаштеног за заступање.

ЈИБ код Пореске управе РС: 4400849160004.

ПДВ број код Управе за индиректно опорезивање БиХ: 400849160004.

09.09.2011. године је извршена промјена власничке структуре капитала Друштва тако да је Град БЛ постао акционар са 30% учешћа у капиталу. Како је Град уговорна страна у највећем дијелу пословних активности из дјелатности Друштва то се и у смислу Закона о привредним друштвима сматра повезаним лицем.

Акцијски капитал предузећа обухвата 9.603.944 обичне акције, номиналне вриједности од 1 КМ. Акције предузећа котирају на Бањалучкој берзи под ознаком ЦИСТ-Р-А од 01.07.2002.године, када су уврштене на слободно берзанско тржиште, од 22.05.2009.године на службено берзанско тржиште листа „Б“, а од 28.03.2013.године на почетно берзанско тржиште листа „Ц“ службеног берзанског тржишта. Према извјештајима са Бањалучке берзе, у току 2022.године минимална просјечна цијена акција је била 0,48 КМ и максимална 0,609 КМ.

Просјечна цијена акције за 2022.годину износила је 0,5228 КМ. Тржишна капитализација на дан 31.12.2022.године је износила 5.848.802 КМ. Друштво је на дан 31.12.2022.године имало 280 акционара, а структура капитала на дан 31.12.2022.године, износи:

ОПИС	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ
Тржница ДОО Бања Лука	51,03 %
Град Бања Лука	30,00 %
Фондови	11,74 %
Рајфајзен банка Д.Д. БиХ Сарајево-Кастоди	3,71 %
Ситни акционари	3,52 %
УКУПНО	100,00 %

2. БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи представљају појединачно најзначајнији трошак у пословању „Чистоћа“ ад Бања Лука, који у укупним расходима Друштва учествује са 37,22 %. Та чињеница довољно говори о значају који за пословање Друштва има одговарајућа структура радне снаге, као и број запослених радника. У наредној табели приказан је број запослених радника по квалификационој структури, а на основу систематизације радних мјеста, на дан 31.12.2022.године.

Ред. бр.	Квалификација	Остварени број радника 2021	Остварени број радника 2022	Структура		Индекс 4/3
				3 - %	4 - %	
1	2	3	4	5	6	7
1	ВСС	26	27	11,45	11,79	103
2	ВС	2	0	0,88	0	0
3	ВКВ	2	2	0,88	0,87	99
4	ССС	31	32	13,66	13,98	102
5	КВ	87	87	38,33	37,99	99
6	ПК	79	81	34,80	35,37	102
УКУПНО		227	229	100	100	100

Табела укупног прихода и расхода јануар-децембар 2022.године

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2021	Планирано 2022	Остварено 2022	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Отпад од домаћинства	5.999.905,39	6.200.000,00	6.109.672,21	102	98
2	Отпад од правних лица и предузетника	2.684.494,60	2.750.000,00	2.836.273,48	106	103
3	Продаја секундарних сировина	211.676,94	220.000,00	282.813,35	134	128
4	Јавна хигијена	1.753.315,43	1.800.000,00	2.304.724,89	124	121
5	Зимска служба	329.909,75	300.000,00	338.396,25	102	113
6	Услуге лицима по основу радних налога	409.485,94	390.000,00	419.274,89	102	107
7	Продаја учинака у Федерацији БиХ	17.908,79	20.000,00	26.588,74	148	133
8	Продаја учинака у Брчко Дистрикту	390,00	-	375,72	96	-
9	Приходи од продаје учинака на страном гржишту	15.206,36	-	-	-	-
10	Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореза	74.420,46	90.000,00	94.251,51	127	105
11	Приходи од закупнина	19.435,50	25.000,00	12.016,79	62	48
12	Приходи од донација	11.832,26	10.000,00	13.086,49	111	131
13	Намјенски извори финансирања	291.741,15	200.000,00	119.375,72	41	60
14	Остали пословни приходи	18.308,06	20.000,00	16.946,24	92	85
15	Финансијски приходи од повез. правних лица	-	-	33.230,89	-	-
16	Приходи од камата	60.073,61	50.000,00	45.451,29	76	91
17	Остали финансијски приходи	552,94	-	-	-	-
18	Добици по основу продаје НПО	493,25	-	2.999,99	608	-
19	Добици по осн. прод. учешћа у капиталу и дуг. ХОВ	1.518,41	-	1.496,38	98	-
20	Вишкови материјала	1.097,10	-	479,39	44	-
21	Приходи од напл. отписаних потраживања	350.351,28	300.000,00	325.811,33	93	109
	Остали неп. приходи-таксе	65.139,06	80.000,00	62.568,57	96	78
УКУПАН ПРИХОД		12.317.256,28	12.455.000,00	13.045.834,12	105	104

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2021	Планирано 2022	Остварено 2022	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Набавна вриједност продате робе	74.385,49	80.000,00	132.001,03	177	165
2	Грошкови материјала	1.292.787,67	1.300.000,00	1.751.960,74	135	135
3	Грошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	3.702.888,95	4.100.000,00	4.078.003,88	110	99
4	Остали лични расходи	527.533,05	500.000,00	705.564,05	134	141
5	Грошкови услуга за израду учинака	55.954,50	-	20.535,00	37	-
6	Грошкови транспортних услуга и услуге одржавања	261.329,78	300.000,00	281.498,99	108	94
7	Грошкови закупа - опреме	839.070,00	950.000,00	916.762,74	109	96
8	Грошкови сајмова	-	-	-	-	-
9	Грошкови рекламе и пропаганде	65.628,58	150.000,00	274.559,85	418	183
10	Грошкови осталих услуга	1.737.518,17	1.800.000,00	1.787.973,51	103	99
11	Грошкови амортизације	1.226.251,27	1.150.000,00	1.369.991,11	112	119
12	Грошкови резервисања	99.107,01	50.000,00	21.262,49	21	42
13	Грошкови непроизводних услуга	302.049,26	200.000,00	211.468,68	70	106
14	Грошкови пореза	44.630,97	50.000,00	42.375,59	95	85
15	Грошкови доприноса	9.663,91	20.000,00	9.691,34	100	48
16	Остали нематеријални трошкови	30.970,20	50.000,00	27.875,04	90	56
17	Финансијски расходи	-	-	4.187,82	-	-
18	Расходи камата	14.381,37	30.000,00	1.911,11	13	6
19	Губици по осн.прод. нем.ул. и НПО	5.818,72	10.000,00	5.020,37	86	50
20	Мањкови, изузимајући мањкове залиха учинака	648,99	10.000,00	545,91	84	5
21	Отпис потраживања	775.575,07	800.000,00	105.474,25	13	13
22	Грошкови осталих расхода	223.857,66	200.000,00	306.520,54	140	153
23	Губици од усклађивања вриједности потраживања од купаца	-	-	795.827,68	-	-
24	Обезврђење потраживања примјеном индир. методе утврђивања отписа потраживања	27.954,26	-	-	-	-
	Исправка грешке из ранијих година	31,16	-	-	-	-
	УКУПАН РАСХОД	11.318.036,04	11.750.000,00	12.851.011,72	113	109

3. УКУПНИ ПРИХОДИ

Укупан приход „Чистоћа“ ад Бања Лука је релативно стабилан. Укупне приходе „Чистоћа“ ад углавном чине приходи од извршених услуга и приход по другим основама. Посљедњих година примјетан је пораст прихода. Крећу се од око 8,4 милиона КМ у 2013.години до преко 13 милиона КМ у 2022.години. Остварени укупни приход у 2022.години износи **13.045.834,12** КМ. У односу на планирану величину за 2022.годину већи је за 4,53 %, а у односу на остварени укупан приход у истом периоду 2021.године већи је за 728.577,84 КМ, односно 5,91 %.

Структура оствареног прихода је сљедећа:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>	<u>Индекс 2022/2021</u>
1. Приход од продаје робе	282.813,35 КМ	211.676,94 КМ	134
2. Приход од продаје услуга	12.035.306,18 КМ	11.210.616,26 КМ	106
3. Остали пословни приходи	255.676,75 КМ	415.737,43 КМ	61
4. Финансијски приходи	78.682,18 КМ	60.626,55 КМ	130
5. Остали приходи	393.355,66 КМ	418.599,10 КМ	94
УКУПНИ ПРИХОД	13.045.834,12 КМ	12.317.256,28 КМ	105

У наставку је дата анализа прихода по групама прихода којој припадају:

3.1. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

Пројектовани приход по основу продаје робе (секундарних сировина-картон, папир, најлон и сл.) у 2022. години износи 220.000,00 КМ, а реализован је у износу од 282.813,35 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу већи су за 71.136,41 КМ или 33,61 %.

3.2. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ УСЛУГА

Приход од продаје услуга остварен је у укупном износу од 12.035.306,18 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу већи су за 824.689,92 КМ, односно за 7,36 %. Структуру прихода од продаје услуга чине:

➤ Приходи по основу одвоза отпада од предузећа и предузетника

Пројектовани приход у 2022. години износи 2.750.000,00 КМ, а реализован је у износу од 2.863.237,94 КМ. Од тог износа 2.312.616,84 КМ односи се на правна лица, а износ од 550.621,10 КМ представља износ прихода за одвоз отпада од предузетника. Процент наплате од правних лица током 2022. године је 77,50 % што је за 2,82 % мање него у истом периоду предходне године, а од предузетника 75,25 % или за 0,24 % више у односу на предходну годину.

➤ Приходи од јавне хигијене и зимске службе

Пројектовани приходи за 2022. годину износе 2.100.000,00 КМ, а реализовани су у износу од 2.643.121,14 КМ. За јавну хигијену планиран је приход од 1.800.000,00 КМ, а реализован је у износу од 2.304.724,89 КМ, односно за 28,04 % је већи од планираног, док је за зимску службу планиран приход у износу од 300.000,00 КМ, а остварен је у износу од 338.396,25 КМ, односно већи је у односу на планирани за 12,80 %.

➤ Приходи од услуга по основу радних налога

Пројектовани приход у 2022. години износи 390.000,00 КМ, а реализован је у износу од 419.274,89 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 9.788,95 КМ, односно за 2,39 %.

➤ Приход по основу одвоза отпада од домаћинства

Остварен је у износу од 6.109.672,21 КМ и мањи је у односу на пројектовани приход на овом конту за 1,46 %. Приход по основу одвоза отпада од домаћинства, у односу на остварен у истом периоду прошле године, већи је за 109.766,82 КМ или 1,83 %. Укупан број задужених домаћинства за одвоз отпада у 2022. године износио је 57.198. У Граду је задужено 56.631 домаћинства са укупно 3.520.217,35 m², а просјечан проценат наплате за посматрану годину износи 82,39 % и мањи је за 0,04 % у односу на исти период 2021. године. На сеоском подручју на дан 31.12.2022. године било је задужено 567 домаћинства. Просјечан проценат наплате за посматрани период је 74,33% % или за 7,90 % је мањи него у истом периоду предходне године.

3.3. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 255.676,75 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 160.060,68 КМ, односно за 38,50 %.

Остале пословне приходе чине:

- приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореза у износу од 94.251,51 КМ,
- приходи од закупнина у износу од 12.016,79 КМ,
- приходи од донација у износу од 13.086,49 КМ,
- приходи од намјенских извора финансирања у износу од 119.375,72 КМ,
- остали пословни приходи у износу од 16.946,24 КМ и то:

✚ префактурисани рачуни	11.746,51 КМ
✚ приходи од предујма	5.199,73 КМ

3.4. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 78.682,18 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 18.055,63 КМ, односно за 29,78 %.

Финансијске приходе чине:

- приходи од камата од повезаних правних лица 33.230,89 КМ
- приходи од камата 45.451,29 КМ

3.5. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 393.355,66 КМ У односу на исти период предходне године приход по овом основу мањи је за 25.243,44 КМ, односно за 6,03 %.

Остале приходе чине:

- добици од продаје опреме 2.999,99 КМ
- добици од продаје учешћа у капиталу и дугор. ХОВ 1.496,38 КМ
- вишкови материјала 479,39 КМ
- наплаћена отписана потраживања 325.811,33 КМ
- приходи од смањења обав. и остали непом. приходи 62.568,57 КМ

У 2022.години **приход од наплаћених отписаних потраживања** износи 325.811,33 КМ. У 2021.години исправка и отпис потраживања од купаца извршена је у износу од 105.474,25 КМ, што је утврђено према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва, у складу са одлуком Управног одбора. Извршен је расход од усклађивања вриједности имовине у износу од 795.827,68 КМ, односи се на губитке од усклађивања вриједности потраживања од купаца, по МСФИ-9.

Непоменути остали приходи у посматраном периоду 2022.године износе 62.568,57 КМ. Од овог износа 50.745,23 КМ представља приходе остварене по основу наплате судске таксе, износ од 1.163,64 КМ представља приходе од отписа обавеза из купопродајних односа, износ од 508,44 КМ су приходи по основу отписаних осталих обавеза, износ од 5.599,46 КМ представља приходе остварене од накнаде штета, а износ од 150,00 КМ се односи на остале непоменуте приходе.

У поређењу са 2021.годином реализована вриједност на овом конту мања је за 2.570,49 КМ или 3,94 %.

4. РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ

Остварена разлика у цијени у односу на исти период прошле године већа је за 4,29 %.

5. ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ

Стање залиха трговачке робе на дан 31.12.2022.години износе 22.576,73 КМ и мање су за 23,20 % у односу на 2021.годину. Просјечне залихе расле су спорије од раста промета, што се директно одразило на повећање коефицијента обрта и смањење дана везивања залиха. Оваквим трендом кретања залиха постиже се оптимални коефицијент обрта, што је посебно битно јер залиха знатно утиче на ликвидност Друштва.

6. УКУПНИ РАСХОДИ

Укупни расходи у 2022.години износе 12.851.011,72 КМ и већи су од пројектованих расхода 2022.године за 1.101.011,72 КМ или 9,37 %, а већи су у односу на исти период 2021.године за 13,54 %.

Структура расхода по групама је сљедећа:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>	<u>Индекс</u> <u>2022/2021</u>
1. Набавна вриједност продате робе	132.001,03 КМ	74.385,49 КМ	177
2. Трошкови материјала	1.751.960,74 КМ	1.292.787,67 КМ	135
3. Трошкови зарада и накнада зарада	4.783.567,93 КМ	4.230.422,00 КМ	113
4. Трошкови производних услуга	3.281.330,09 КМ	2.959.501,03 КМ	111
5. Трошкови амортизације и резерв.	1.391.253,60 КМ	1.325.358,28 КМ	105
6. Нематеријални трошкови	291.410,65 КМ	387.314,34 КМ	75
7. <u>Остали трошкови</u>	<u>1.219.487,68 КМ</u>	<u>1.048.267,23 КМ</u>	<u>116</u>
УКУПНИ РАСХОД	12.851.011,72 КМ	11.318.036,04 КМ	113

У наставку је дата анализа трошкова по групама трошкова којој припадају:

6.1. ТРОШКОВИ НАБАВНЕ ВРИЈЕДНОСТИ РОБЕ

Трошак набавне вриједности продате робе је 132.001,03 КМ и већи је од оствареног у истом периоду 2021.године за 77,45 %.

6.2. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

Трошкове материјала у износу од 1.751.960,74 КМ чине:

➤ **Трошкови разних материјала** који се користе у обављању дјелатности у износу од 163.278,08 КМ и у 2022.години учествују са 1,28 % у укупним трошковима. У истом периоду 2021.године трошкови материјала за израду износили су 176.830,56 КМ.

➤ **Трошкови режијског материјала** у износу од 377.628,23 КМ и у 2022.години учествују са 2,96 % у укупним трошковима. У истом периоду 2021.године трошкови режијског материјала износили су 355.964,76 КМ.

Трошкови режијског материјала обухватају:

✚ Утрошене ауто гуме	58.023,07 КМ
✚ Утрошену ХТЗ опрему	62.936,68 КМ
✚ Утрошени ситан алат и инвентар	7.395,65 КМ
✚ Материјале и дијелове за текуће одржавање ОС	204.768,75 КМ
✚ Утрошени канцеларијски материјал	44.504,08 КМ

➤ **Трошкови горива и енергије** у износу од 1.211.054,43 КМ и у 2022.години учествују са 9,50 % у укупним трошковима. У истом периоду 2021.године трошкови горива и енергије износили су 759.992,35 КМ или за 451.062,08 КМ су мањи у односу на 2022.годину.

Трошкове горива и енергије чине:

✚ Трошкови горива и мазива	1.119.273,85 КМ
✚ Трошкови угља и осталих чврстих горива	37.801,20 КМ
✚ Трошкови електричне енергије	29.930,79 КМ
✚ Утрошена вода	24.048,59 КМ

6.3. ТРОШКОВИ ЗАРАДА И НАКНАДА ЗАРАДА

Трошкове зарада и накнада зарада у износу од 4.783.567,93 КМ чине:

- **Трошкови бруто зарада** у износу 3.342.228,08 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 242.753,22 КМ, односно за 7,83 %.
- **Трошкови бруто накнада зарада** у износу 735.775,80 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 132.361,71 КМ, односно за 21,93 %.
- **Трошкови бруто накнада УО** у износу 25.027,80 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 6.178,68 КМ, односно за 32,78 %.
- **Трошкови бруто осталих личних расхода** у износу 680.536,25 КМ и у односу на 2021.годину **већи су за 171.852,32 КМ, односно за 33,78 %.**

Трошкови бруто осталих личних расхода обухватају:

✚ Отпремнине за одлазак у пензију	15.489,17 КМ
✚ Помоћи запосленима	20.942,56 КМ
✚ Трошкови запослених на службеном путу	3.468,82 КМ
✚ Превоз радника	165.322,47 КМ
✚ Топли оброк	194.698,22 КМ
✚ Регрес	160.262,04 КМ
✚ Остале накнаде запослених-новогодишња исплата	114.500,00 КМ
✚ Остале накнаде запослених- 8 март	2.834,90 КМ
✚ Остале накнаде трошкова по уговору о дјелу	3.018,07 КМ

6.4. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

Трошкове производних услуга у износу од 3.281.330,09 КМ чине:

- **Трошкови услуга на изради учинака** у износу 20.535,00 КМ и у односу на 2021.годину мањи су за 35.419,50 КМ, односно за 63,30 %.
 - **Трошкови транспортних услуга** у износу 84.835,41 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 3.497,59 КМ, односно за 4,30 %.
- Трошкови транспортних услуга су:
✚ Трошкови превоза	2.411,90 КМ
✚ Трошкови птт услуга-телефони	24.172,54 КМ
✚ Трошкови птт услуга-рачуни купцима	52.313,78 КМ
✚ Трошкови интернет услуге	5.552,10 КМ
✚ Остале транспортне услуге	385,09 КМ
- **Трошкови услуга одржавања** у износу 196.663,58 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 16.671,62 КМ, односно за 9,26 %.
 - **Трошкови закупа** у износу 916.762,74 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 77.692,74 КМ, односно за 9,26 %.
 - **Трошкови рекламе и пропаганде** у износу 274.559,85 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 208.931,27 КМ, односно за 318,35 %.

Трошкови рекламе и пропаганде обухватају:

✚ Трошкове огласа у новинама, радиу, ТВ и сл.	47.959,82 КМ
✚ Трошкове спонзорства културних, умјетничких, спортских и сл. манифестација	185.100,03 КМ
✚ Остали трошкови за рекламу и пропаганду	41.500,00 КМ

- **Трошкови осталих услуга** у износу 1.787.973,51 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 50.455,34 КМ, односно за 2,90 %.

Трошкови осталих услуга обухватају:

✚ Трошкове услуга депоновања отпада	1.743.855,68 КМ
✚ Трошкове одлагања течног отпада	1.410,00 КМ
✚ Трошкове услуга заштите на раду	10.020,00 КМ
✚ Трошкове за кориштење ауто путева	1.033,13 КМ
✚ Плаћена друмарина моторних возила	22.371,90 КМ
✚ Трошкове осталих произв.услуга (и техн.пр.)	9.282,80 КМ

6.5. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

Трошкове амортизације и резервисања у износу од 1.391.253,60 КМ чине:

- **Трошкови амортизације** у износу од 1.369.991,11 КМ и у односу на 2021.годину већи су за 143.739,84 КМ, односно за 11,72 %.

Обрачун амортизације свих сталних материјалних и нематеријалних средстава у извјештајном периоду вршен је на основу њиховог корисног вијека трајања.

- **Трошкови резервисања за трошкове у гарантном року** у износу 21.262,49 КМ и у односу на 2021.годину мањи су за 77.844,52 КМ, односно за 78,54 %.

Трошкови резервисања за трошкове у гарантном року обухватају:

✚ Трошкови резервисања за накнаде и бенефиције запослених	21.262,49 КМ
---	--------------

6.6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

Трошкови нематеријалних услуга износе 291.410,65 КМ и мањи су у 2022.години у односу на исти период 2021.године за 95.903,69 КМ, односно за 24,76 %.

Нематеријалне трошкове чине:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>	<u>Индекс 2022/2021</u>
Трошак ревизије финансијских извјештаја	4.500,00 КМ	4.500,00 КМ	100
Адвокатске услуге	25.736,00 КМ	30.898,00 КМ	83
Трошкови здравствених услуга	9.301,50 КМ	13.180,00 КМ	70
Трошкови стручног образовања запослених	0,00 КМ	80.854,70 КМ	-
Стручно усавршавање (семинари, симпоз.)	10.770,28 КМ	11.588,20 КМ	93
Остале непроизводне услуге	45.311,08 КМ	47.508,12 КМ	95
Трошкови репрезентације	30.946,84 КМ	30.600,42 КМ	101
Трошкови премије осигурања	64.428,70 КМ	63.536,06 КМ	128
Трошкови платног промета	16.012,39 КМ	15.385,06 КМ	101
Трошкови чланарина	4.461,89 КМ	3.998,70 КМ	111
Трошкови пореза	42.375,59 КМ	44.630,97 КМ	95
Трошкови доприноса	9.691,34 КМ	9.663,91 КМ	100
Таксе	1.924,10 КМ	1.860,77 КМ	103
Трошкови претплате на часописе и стр.публ.	1.498,02 КМ	0,00 КМ	-
Трошкови стипендија	2.400,00 КМ	1.200,00 КМ	200
Остали нематеријални трошкови	1.996,86 КМ	2.394,43 КМ	83
Таксе за домаћинство	1.725,00 КМ	2.275,00 КМ	76
Таксе за предузећа и предузетнике	13.283,06 КМ	20.650,00 КМ	64
<u>Трошкови предујма</u>	<u>5.048,00 КМ</u>	<u>2.590,00 КМ</u>	<u>195</u>
УКУПНО	291.410,65 КМ	387.314,34 КМ	75

У групи нематеријалних трошкова, у односу на претходну годину, није било трошкова стручног образовања запослених, а најзначајније смањење имали су трошкови за адвокатске услуге, трошкови таксе за домаћинства, те трошкови таксе за предузећа и предузетнике.

6.7. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ

Остали трошкови износе 1.219.487,68 КМ и већи су у 2022.години у односу на исти период 2021.године за 171.220,45 КМ, односно за 16,33 %.

Остале трошкове чине:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>	Индекс <u>2022/2021.</u>
Финансијски расходи	4.187,82 КМ	- КМ	-
Расходи камата	1.911,11 КМ	14.381,37 КМ	13
Губици по основу расходања НПО	5.020,37 КМ	5.818,72 КМ	86
Мањкови, изузимајући мањ. залиха учинака	545,91 КМ	648,99 КМ	84
Расходи по основу отписа потраживања	105.474,25 КМ	775.575,07 КМ	13
Трошкови судских и других спорова	421,20 КМ	2.600,00 КМ	16
Казне за привредне преступе и прекршаје	0,00 КМ	1.250,00 КМ	-
Накнаде штете трећим лицима	0,00 КМ	258,30 КМ	-
Издаци за хуманитарне, спортске циљеве	306.041,46 КМ	219.686,21 КМ	139
Губици од усклађ.вријед.потраж.од купаца	795.827,68 КМ	0,00 КМ	-
Непоменути остали расходи	57,88 КМ	63,15 КМ	92
Обезвјеђење потраж. примјеном инд. методе утврђивања отписа потраживања	0,00 КМ	27.954,26 КМ	-
<u>Исправка грешака из ранијих година</u>	<u>0,00 КМ</u>	<u>31,16 КМ</u>	<u>-</u>
УКУПНО	1.219.487,68 КМ	1.048.267,23 КМ	116

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

Нематеријална средства у нето износу од 119.107,26 КМ, односи се на рачуноводствени програм, регулациони план и дигитални план Града Бања Лука.

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

на дан 31.12.2022.године

Опис	Земљиште	Шуме	Грађевински објекти	Опрема	Укупно
Бруто износ					
Стање на дан 01.01.2021	8.550.400,00	2.000,00	8.666.035,00	12.852.740,91	30.071.175,91
Набавке у току године		2.000,00	221.484,93	830.373,22	1.053.858,18
Продаја				85.129,40	85.129,40
Стање на дан 31.12.2021/01.01.2022	8.550.400,00	2.000,00	8.887.520,27	13.597.984,73	31.037.905,00
Набавке у току године			196.234,37	1.018.827,76	1.215.062,13
Продаја, отуђење, расходање				214.749,66	214.749,66
Пренос са / на					
Стање на дан 31.12.2022	8.550.400,00	2.000,00	9.083.754,64	14.402.062,83	32.038.217,47
Исправка вриједности					
Стање на дан 01.01.2021			4.898.163,38	9.117.661,19	14.015.824,57
Амортизација за текућу годину			261.827,74	950.282,81	1.212.110,55
Расходање				61.603,93	61.603,93
Стање на дан 31.12.2021/01.01.2022			5.159.991,12	10.006.340,07	15.166.331,19
Амортизација за текућу годину			252.078,62	1.103.390,29	1.355.468,91
Отуђење и расходање				180.322,28	180.322,28
Стање на дан 31.12.2022			5.412.069,74	10.929.408,06	16.341.477,80
Нето садашња вриједност					
Садашња вриједност 31.12.2021	8.550.400,00	2.000,00	3.727.529,15	3.591.644,66	15.871.573,81
Садашња вриједност 31.12.2022	8.550.400,00	2.000,00	3.671.684,90	3.472.654,77	15.696.739,67

Друштво нема хипотека нити залога над својим некретнинама, постројењима и опремом на дан 31.12.2022.године.

На дан биланса стања Друштво има евиденцију земљишта, које парцеле се налазе на три локалитета укупне површине 33.838 m². У ЗК улошцима земљиште је уписано:

1. Стара управа у ул. Љупка Рачића 6, површине 1.643 m², са правом својине 1/1 „Чистоћа“ АД Бања Лука.
2. „Чистоћа“ АД, у ул. Браће Подгорника 2, површине 22.522 m², са правом својине 1/1 „Чистоћа“ АД Бања Лука.
3. Земљиште у Лакташима, површине 8.290 m², са правом својине 1/1 „Чистоћа“ АД Бања Лука.
4. Економско двориште, у ул. Браће Подгорника 4, површине 1.383 m², је земљиште које је „Чистоћа“ АД купила 03.06.2005.године од предузећа „Наш дом“ Бања Лука, а води се као друштвена својина с правом кориштења „Чистоћа“ АД и на истом се још увијек утврђује право својине.

Укупна садашња вриједност основних средстава, нематеријалних улагања износи **15.815.846,93 КМ**.

У извјештајном периоду повећана је набавна вриједност грађевинских објеката у износу од **196.234,37 КМ**, а повећање чине улагања у: замјену врата на објекту хемијска чистиона и реконструкцију саобраћајних површина у кругу предузећа, замјену секционих врата на објекту механичке радионе, замјену и уградњу плоча (изолационих) на објекту механичке чистионе, израда инсталација хидранта и уградња цријева на згради за прање возила, санацију вањске расвјете, замјену кровне конструкције на згради механичке радионе и преправку столарије на управној згради.

Друштво је у извјештајном периоду повећало вриједност опреме за нова улагања у износу од **329.230,64 КМ** и односи се на: надоградњу аутосмећара Мерцедес, поправку и надоградњу хидрауличног система на специјалки и уградњу страница са стубовима на камион Грајфер, замјену хидрауличне клапне, уградњу рампе за сабијање смећа, уградњу моноблока на специјалкама, замјену инсталација на пумпној станици, израду хидроизолације и замјену дијелова на резервоару за нафту, пјескарење и лакирање возила, замјену видеоназора на благајни, израду сандука на камиону и репарацију хидрауличне инсталације.

Извршена је и набавка нове опреме у износу од **689.597,12 КМ** и то: метални контејнери од 5m³ (8 комада), метални контејнери од 7m³ (2 комада), теретно возило CADDY CARGO, рачунари, монитори, лаптоп, столице и архивски ормар, виљушкар JUNGHEINRICH EFG 316К, кранску косилицу FERRI TKD560, два путничка возила BMW 530 D, мерцедес АТЕКО фекалац, дувачи, путничко возило Hyundai Tucson, возило Multicar, полуаутоматска монтирка гума, опрема за ресторан, усисивач отпада Glutton i ротациони посипач Rasco.

У извјештајном периоду извршена је продаја опреме у износу од 32.476,19 КМ и то: један Volkswagen furgon Caddy (1.000,00 КМ), путничко возило BMW 530 D (29.000,00 КМ), путничко возило AUDI A4 (2.000,00 КМ) и посипач (продан у старо жељезо за 476,19 КМ).

Друштво је у извјештајном периоду извршило и расход основних средстава (контејнери, рачунари, канцеларијски намјештај, дигитална опрема) која имају садашњу вриједност у износу од 2.974,94 КМ.

9. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Друштво нема дугорочних финансијских пласмана.

10. ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ

	31.12.2022. (у КМ)	31.12.2021. (у КМ)	Индекс 2022/2021
Материјал	379.424,93	430.117,85	88
Роба	22.576,73	29.398,77	77
Дати аванси	188.789,24	150.267,52	126
УКУПНО	590.790,90	609.784,14	97

11. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ

Краткорочна потраживања у износу од **5.547.907,54 КМ** чине потраживања од купаца после исправке потраживања:

- потраживања од купца из РС – повезана и др. правна лица	1.394.472,92 КМ
- потраживања од купца из РС – предузетници	138.391,41 КМ
- потраживања од купца из РС – домаћинства	928.996,97 КМ
- потраживања од купца из Федерације БИХ – правна лица	28.180,86 КМ
- потраживања од купца из Брчко Дистрикта – правна лица	347,75 КМ
Укупно	2.490.389,91 КМ

На дан 31.12.2022.године извршена је исправка потраживања од купаца књижена на терет расхода периода, према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва у износу од 105.474,25 КМ. Извршен је и расход од усклађивања вриједности имовине у износу од 795.827,68 КМ, а односи се на губитке од усклађивања вриједности потраживања од купаца, по МСФИ-9.

У главној књизи посебно се књиже потраживања од предузећа, а посебно од предузетника.

Друга краткорочна потраживања износе **92.405,65 КМ** и односе се на:

-потраживање за камате од повезаних правних лица	33.230,89 КМ
-потраживање за камате од лица из РС	41.660,41 КМ
-потраживање од запослених	1.933,26 КМ
-потраживање од фонда за проф.рехаб. и запошљ.инвалида	7.244,57 КМ
-потраживања за депозите на учешћу на лицитацијама	1.025,64 КМ
-остала разна краткорочна потраживања из пословања	193,66 КМ
-потраживање за трудничко боловање	7.117,22 КМ

12. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31.12. 2022. (у КМ)	31.12. 2021. (у КМ)	Индекс 2022/2021
Жиро и текући рачуни	2.297.392,78	2.592.396,80	89
Благајна	42,70	54,16	79
Девизни рачун	8.916,11	93.190,59	9
Готовински еквиваленти и готовина - УКУПНО	2.306.351,59	2.685.641,55	86

13. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12. 2022. (у КМ)	31.12. 2021. (у КМ)	Индекс 2022/2021.
Разграничени плаћени трошкови до једне године	67.724,87	56.237,40	120
Активна временска разграничења - укупно	67.724,87	56.237,40	120

14. КАПИТАЛ - СТРУКТУРА КАПИТАЛА

	31.12. 2022. (у КМ)	31.12. 2021. (у КМ)	Индекс 2022/2021
Основни капитал	9.603.944	9.603.944	100
Ревалоризационе резерве	6.225.100	6.262.365	99
Законске резерве	211.104	167.082	126
Нераспоређени добитак текуће године	126.796	880.434	14
Нераспоређени добитак ранијих година	3.607.035	2.770.623	130
Губитак до висине капитала	-	-	-
Губитак ранијих година	-	-	-
Губитак текуће године	-	-	-
КАПИТАЛ	19.773.979	19.684.448	100

Укупни капитал на дан билансирања 31.12.2022.године је у износу од **19.773.979 КМ**. Ревалоризационе резерве се преносе из ранијих периода, а настале су процјеном фер вриједности земљишта, грађевинских објеката и опреме.

15. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА

	31.12. 2022. (у КМ)		Структура (%)	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Акцијски капитал	9.603.944	9.603.944	100,00%	100,00%
УКУПНО-основни капитал	9.603.944	9.603.944	100,00%	100,00%

16. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

	број акција као цио број	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Број обичних акција	9.603.944	9.603.944
Номинална вриједност обичних акција - укупно	9.603.944	9.603.944
УКУПНО-номинална вриједност акција	9.603.944	9.603.944

Номинална вриједност акција је 1,00 КМ.

17. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Друштво на дан 31.12.2022.године нема дугорочних обавеза а није их имало ни на дан 31.12.2021.године.

18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31.12.2022. (у КМ)	31.12.2021.
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	177.405	156.143
Остала дугорочна резервисања	89.048	89.048
УКУПНО-дугорочна резервисања	266.453	245.191

Средства су резервисана за редовне отпремнине приликом одласка радника у пензију.

19. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ

	31.12. 2022.	у КМ	31.12.2021.	Индекс 2022/2021
Примљени аванси, депозити и кауције	82.249,25		74.325,81	111
Добављачи у земљи	830.119,54		811.504,44	102
Добављачи у иностранству	-		-	-
Остале обавезе из пословања	-		-	-
Обавезе из пословања – укупно	912.368,79		885.830,25	103
Остале обавезе из специфичних послова	-		-	-
Обавезе из специфичних послова - укупно	-		-	-
Обавезе за нето зараде	195.362,18		172.140,36	113
Обавезе за нето накнаде зарада	32.225,93		30.249,38	106
Обавезе за зараде и накнаде зарада - укупно	227.588,11		202.389,74	112
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада	8.106,91		3.342,07	242
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада	68.126,49		100.383,10	68
Обавезе за остала нето лична примања	9.217,83		7.851,99	117
Обавезе за порез на остала лична примања	1.025,02		1.601,82	64
Обавезе за допринос на остала лична примања	4.371,14		6.496,81	67
Обавезе за порез на додату вриједност	71.803,72		64.699,22	111
Остале обавезе, за порезе, царине, царин. евид.	8.847,29		7.923,23	112
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (осим пореза на добит) - укупно	171.498,40		192.298,24	89
Обавезе према запосленима	-		-	-
Обавезе према члановима УО-а	1.250,00		950,00	131
Обавезе према физ.лицима за накнаду по уговору	100,00		500,00	20
Остале обавезе	38.625,66		35.673,01	108
Друге обавезе	39.975,66		37.123,01	108
Краткорочне обавезе (без финансијских обавеза -укупно	1.351.430,96		1.317.641,24	102
Текуће обавезе за порез на добит	-		79.309,20	-

20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЋИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

Друштво на дан 31.12.2022.године нема дугорочне обавезе које доспијевају до једне године. Друштво је на дан 31.12.2021.године имало дугорочне обавезе које доспијевају до једне године у износу од 193.218,51 КМ.

21. КРАТКОРОЧНА РАЗГРАНИЧЕЊА

Друштво на дан 31.12.2022.године има краткорочна разграничења у износу од 81.193,77 КМ, а односе се на: одложени приход и примљене донације од државних органа у износу од 62.676,25 КМ и разграничене приходе по основу пријема средстава без накнаде од других правних лица у износу од 18.517,52 КМ.

На дан 31.12.2021.године Друштво је имало краткорочна разграничења у износу од 29.880,26 КМ, а односила су се на унапријед плаћене приходе од закупа у износу од 600,00 КМ и разграничене приходе по основу пријема средстава без накнаде од других правних лица у износу од 29.280,26 КМ.

22. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

На дан 31.12.2022.године активно је 4 судска спора против Друштва „ЧИСТОЋА“ АД, а предмет тужби су накнаде штете због повреде на раду и накнаде материјалне штете због одузетих и уклоњених ствари и то:

1. У поступку пред Основним судом у Бања Луци са тужиоцем Суада Хаџисаковић у предмету број 71 0 Мал 309700 19 Мал од дана 12.07.2019.године ради наплате накнаде штете у износу од 3.000,00 КМ са законском затезном каматом и трошковима поступка, а којим се првотужена „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука и друготужена ГРАД БАЊА ЛУКА обавезују да плате износ од 3.000,00 КМ са законском затезном каматом и трошковима поступка на име накнаде штете због уклањања ствари (кућног намјештаја из заједничких просторија), а на основу Рјешења Одјељења комуналне полиције Градске управе Град Бања Лука.
2. У поступку пред Основним судом у Бања Луци са тужиоцем Милена Ђаковић и остали у предмету број 71 0 П 350897 21 П од дана 27.05.2021.године ради накнаде штете у износу од 91.400,00 КМ са законском затезном каматом и трошковима поступка, а којом се Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука обавезује да туженима (члановима породице) исплати накнаду штете усљед смрти радника и то на име душевних болова због смрти супруга и оца, на име трошкова сахране, на име трошкова подизања споменика, на име трошкова ношења црнине, а све са законском затезном каматом.
3. У поступку пред Основним судом у Бања Луци са тужиоцем Миленком Михаљчић у предмету број 71 0 Рс 374159 22 Рс од дана 20.01.2022.године, ради заштите права из радног односа.
4. У поступку пред Основним судом у Бања Луци са тужиоцем Јелене Кременовић у предмету број 71 0 Мал 382222 22 Мал од дана 07.07.2022.године, ради накнаде штете у износу од 1.911,20 КМ са законском затезном каматом почев од 08.02.2022.године

На исти дан против Друштва се воде два прекршајна поступка и то:

1. У предмету број 71 0 Пр 356975 21 Пр којим је Градска управа, Одјељење за инспекцијске послове издало прекршајни налог због тога што је Друштво извршило услугу пражњења сепаратора у ТРОПИК ДОО, те садржај масти и уља из сепаратора истресао радном машином у канализациони шахт у Дубичкој улици, а да претходно није извршен третман отпадних вода. По почињеном прекршају, Друштву се одређује новчана казна од 6.005,40 КМ са трошковима прекршајног поступка, а за одговорно лице у правном лицу новчана казна у износу од 1.505,40 КМ са трошковима прекршајног поступка. Предмет просљеђен Основном суду у Бања Луци на судско одлучивање.
2. У предмету број 71 0 Пр 374420 22 Пр којим је Градска управа, Одјељење за инспекцијске послове и комуналну полицију, Одсек за инспекције послове издало прекршајни налог због тога што је Друштво извршило услугу пражњења коморе за крв на клаоници „КОД ЛАЗЕ И СИНА П“ СП, те садржај - крв количине 5 m³ истресао радном машином у канализациони шахт у Пиланској улици, а да претходно није извршен третман отпадних вода. Крв се излила колектором отпадних вода до водотока Врбас на испусту код насипа Кумсале. По почињеном прекршају, Друштву се одређује новчана казна од 6.005,40 КМ са трошковима прекршајног поступка, а одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.505,40 КМ са трошковима прекршајног поступка. Предмет просљеђен Основном суду у Бања Луци на судско одлучивање.

На дан 31.12.2022. године активно је 5 судских спорова у коме је Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука покренуло парнични поступак од којих је:

1. Поступак против Друштва „ДУО МЕТАЛ“ д.о.о. Лакташи по основу купопродаје секундарних сировина у предмету број 57 0 Пс 106252 13 Пс. Пресудом Окружног привредног суда од дана 02.08.2017. године, „ДУО МЕТАЛ“ д.о.о. Лакташи обавезан је исплатити на име дуга за испоручену робу износ од 136.120,05 КМ са законском затезном

каматом од 30.04.2013.године до 19.08.2013.године и трошкове поступка у износу од 5.762,60 КМ са законском затезном каматом од 02.08.2017.године, што укупно износи 141.882,70 КМ (без законских затезних камата). У току је извршни поступка по правоснажној пресуди Окружног привредног суда по поднесеном Приједлогу за извршење, а трошкови поступка на основу Рјешења о извршењу износе 3.841,60 КМ (без законских затезних камата). Тужилац се обратио захтјевима Републичкој управи за геодетско и имовинскоправне послове Лакташи и МУП-а за достављање података о имовини туженог и у дописима стоји како Друштво није евидентирано као власник некретнина, односно нема регистрованих возила, због чега је укупно потраживање искњижено из пословних књига.

2. Поступак пред Основним судом Бања Лука у предмету број 71 0 П 318052 19 П против Илије Копрена и Драге Бајић ради предаје у посјед некретнине означену као к.ч. 52/13А, двије магаци, кућиште и двориште, површине 1643 m², уписане у З.К. 12198, К.О. СП Бања Лука која одговара парцели новог премјера 906, економско двориште привредна зграда површине 636 m² и економско двориште површине 1007 m² уписане у П.Л. 970, К.О. Бања Лука као и да солидарно надокнаде трошкове парничног поступка који се односе на састав тужбе по пуномоћнику као и све друге трошкове са законском затезном каматом. Вриједност спора: 100.000,00 КМ.

Тужени Копрена и Бајић су поднијели противтужбу којом траже да се утврди да су пословне просторије које користе сматрају се станом и да су одржајем стекли право власништва. Такође траже, да се утврди да имају право кориштења станова и право да закључе уговор о откупу, као и да Илија Копрена тражи да му се исплати износ од 20.000,00 КМ на име реновирања простора, а Драго Бајић тражи да му се исплати износ од 35.000,00 КМ на име улагања.

3. Поступак пред Основним судом Бања Лука у предмету број 71 0 П 349951 21 П против Илије Копрена и Драге Бајић ради дуга по основу бесправног кориштења непокретности у власништву Друштва „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука.

Вриједност спора: 31.080,00 КМ

4. Поступак пред Основним судом Бања Лука против радника Миленка Михаљчић ради стицања без основа, а у вези Пресуде Врховног суда Републике Српске број 71 0 Рс 239578 20 Рев од дана 18.08.2021.године, којом је преиначена Пресуда Окружног суда број 71 0 Рс 239578 19 Рсж 2 од дана 30.09.2019.године и Пресуда Основног суда број 71 0 Рс 239578 18 Рс 2 од дана 26.04.2019.године и пресуђено да се тужбени захтјев Миленка Михаљчић одбија у цјелости, те да тужени накнади Друштву „ЧИСТОЋА“ АД трошкове парничног поступка у износу од 2.188,75 КМ.

Вриједност спора: 98.934,42 КМ са законском затезном каматом и трошковима поступка са законском затезном каматом.

5. Поступак пред Окружним привредним судом против ЈП ДЕП-ОТ Бања Лука ради предаје у посјед и располагање слободне од лица и ствари некретнине уписане у Лист непокретности број 1042 к.о. Залужани, укупне површине 295798 m².

Вриједност спора: 100.000,00 КМ

На основу Одлуке Управног одбора Друштва, а у складу са рачуноводственим политикама усвојеним у мају мјесецу 2012.године, да се обавезно утужују сва ненаплаћена, а доспјела потраживања старија од 11 мјесеци, Друштво је поднијело приједлоге за извршење против дужника физичких и правних лица, са укупним потраживањима главног дуга у износу од 963.274,85 КМ односно 15 343 активних предмета.

Потраживања у износу од **235.447,92 КМ** (директни отпис – **101.614,57 КМ** и индиректни отпис – **133.833,35 КМ**) и плаћена судска такса од **40.152,03 КМ** су искњижена на основу одлуке Генералног директора „о отпису потраживања“. Укупна вриједност потраживања искњижена су из разлога што Друштво није могло наплатити потраживање због интерне регулативе друштва да се уплатама преко извода банке са недозначеним рачунима затварају почетна стања, па се по рекламацијама грађана врше исправке, јер се углавном уплате односе на текући дуг, као и из

разлога што суд приједлоге за извршење није могао доставити извршеницима због непостојања истих на означеним адресама: умрли прије подношења приједлога за извршење, објекти девастирани, непозната адреса и слично у категорији „домаћинства“, те правна лица и предузетници који су престали обављати регистровану дјелатност.

До 31.12.2022.године, Друштво има застарјелих, а ненаплаћених потраживања услуге одвоза и одлагања комуналног отпада корисника услуга „физичка лица“ у категорији „ДОМАЋИНСТВО – ГРАД“ у износу **1.444.397,89 КМ** и „ДОМАЋИНСТВО – СЕЛО“ у износу од **23.782,71 КМ**, а што укупно износи **1.468.180,60 КМ**. Ради се о ненаплаћеним потраживањима за период од 01.01.2017.године до 31.12.2021.године, а која потраживања према члану 378. ЗОО застарјевају за једну годину. Од укупног износа застарјелих, а ненаплаћених потраживања износ од **161.940,80 КМ** се односи на пасивне шифре корисника којима се дуг не може наплатити из разлога што је корисничким шифрама додјељена класификација „празан објекат“, „викендице“, „социјални случај“.

Друштво наплату потраживања у периоду од 2018.године до 2022.године није подносило приједлоге за извршење за категорију „ДОМАЋИНСТВО – ГРАД“ и „ДОМАЋИНСТВО – СЕЛО“, са циљем како смањивања трошкова, а који су се односили на трошкове поступка по поднешеном приједлогу за извршење, тако и прављења детаљне анализе исплативности утужење, управо из разлога што је у ранијем периоду по поднешеним приједлозима за извршење било изгубљених спорова из разлога што суд приједлоге за извршење није могао доставити извршеницима због непостојања истих на означеним адресама: умрли прије подношења приједлога за извршење, објекти девастирани, непозната адреса и слично. Крајњи исход тако изгубљених спорова био је искључиво на терет Друштва, обзиром да се поред дуга за услугу одвоза и одлагања комуналног отпада иснижавали и додатни трошкови поступка.

На основу досадашњег искуства и анализе на терену, Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука приликом задужења путем стручне инкасантске службе наилази на случајеве погрешног задужења корисника из разлога што потенцијални корисници наших услуга и данас немају развијену свијест о обавезној регистрацији као „корисник услуге“ самим тим што им та обавеза није наметнута и регулисана законским прописима, изузев оне прописане чланом 16. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11), која прописује да се пружање и кориштење комуналних услуга врши на основу уговора закљученог између даваоца комуналне услуге и корисника. Ова законска одредба иако прописана законом није обавезујућа за корисника, већ се и данас заснива на добровљној бази доласком у сједиште Друштва како би закључили уговор о пружању услуге одвоза и одлагања комуналног отпада. На укупан број становништва на подручју Град Бања Лука, постоји одређен број грађана који избјегавају задужење у складу са законским прописима, због чега стручен службе на терену имају проблем самог задужења корисника из разлога што се прикупљају паушални подаци о власнику некретнине, на примјер: задужују се подстанари који током године могу промјенити више адреса боравишта.

Још један од разлога због чега се Друштво одлучило да наплату потраживања не врши путем надлежног суда, јесте и што се вриједност трошкова повећала, односно вриједност спора до 3.000 КМ, трошкови поступка износе 100,00 КМ (такса на приједлог за извршење износи 25,00 КМ и такса да се дозволи рјешење о извршењу износу 75,00 КМ), а на основу одредаба закона о судским таксама и таксене тарифе („Службени гласник РС“, број 66/18).

Друштво „ЧИСТОЋА“ АД, као стечајни повјерилац има пријављена потраживања према 6 стечајних дужника у укупном износу од 40.077,68 КМ.

До 31.12.2022.године остао је неутужен дуг правних лица и предузетника по рачунима из сљедећих периода и то:

2017. години	8.776,39 КМ
2018. години	26.318,17 КМ

2019. години	25.835,73 КМ
2020. години	28.978,91 КМ
2021. години	139.856,54 КМ
<u>2022. години</u>	<u>356.359,20 КМ</u>
УКУПНО:	586.124,94 КМ

У поступак утврђивања права власништва у ванпарничном поступку бр: 21.11/475-70/14 код РУГИП ПЈ, покренут по захтјеву „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука по основу члана 8а. Закона о измјенама и допунама Закона о приватизацији државног капитала и у истом Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове, Подручна јединица Бања Лука, донијела Рјешење од дана 19.06.2015.године којим се утврђује да је Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука стекла право власништва на основу Рјешења Дирекције за приватизацију број 01-358-4/99 од дана 29.06.2001.године, Увјерења ИРБ РС број 10/1-5-2/14 од дана 20.01.2014.године на некретнинама означеним к.ч. звана ораница „Сличарка“, к.ч. звана ораница „Потоци“, к.ч. звана ораница „Црквина“, к.ч. звана ораница „Долац“, к.ч. звана ораница „Станчица“, к.ч. звана ливада „Рогоже“, к.ч. звана ливада „Шабановача“, к.ч. звана ливада „Јазавица“ - поступак доношења Рјешења по члану 8а. став 2. Закона о приватизацији државног капитала, којим се утврђује право својине и друга права у корист стицаоца права „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука на приватизационим непокретностима по основу закона и по управним актима и одобреном упису у судски регистар власничке трансформације – непокретности - пословног простора (депоније) у Рамићима са објектима.

Против првостепеног рјешења, изјављена је жалба од стране Правобранилаштва РС, која је Рјешењем Директора Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, број 21.05/475-178/15 од дана 16.11.2015.године, одбијена као неоснована.

Код Окружног суда у Бања Луци, води се управни спор против Рјешења 21.05/475-178/15 од дана 16.11.2015.године, покренут од стране Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове.

Пресудом Окружног суда у предмету број 11 0 У 018040 16 У од дана 27.03.2017.године, уважава се тужба Правобранилашта РС и оспорено Рјешење број 21.05/475-178/15 од дана 16.11.2015.године, се поништава.

У управном спору пред Окружним судом Бања Лука, по тужби ЈП „ДЕ-ПОТ“ ДОО, водио се поступак ради поништења рјешења број 21.05/714-121/19 од дана 29.08.2019.године РУГИП-а у предмету забиљежбе вођења поступка утврђивања права својине на непокретностима у смислу члана 8а. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима, Пресудом се тужба одбија као неоснована.

Рјешењем РУГИП-а Бања Лука, број 21.05/475-109/20 од дана 30.11.2020.године, одбија се жалба Правобранилаштва РС и жалба ЈП „ДЕП-ОТ“ ДОО Бања Лука изјављене против Рјешења РУГИП-а, Подручне јединице Бања Лука, број 21.11/475-70/14 од дана 06.08.2020.године, као неосноване, што значи да су се у корист Друштва „ЧИСТОЋА“ АД утврђује право својине на земљишту депоније у Рамићима (око 280 дунума земље) и објектима које је изградило Друштво. Град Бања Лука је Окружном суду Бања Лука, покренуло тужбу у управном спору, број 11 0 У 028666 21 У ради поништења Рјешења РУГИП-а, број 21.05/475-109/20 од дана 30.11.2020.године.

ЈП „ДЕП-ОТ“ ДОО Бања Лука је Окружном суду Бања Лука покренуло тужбу у управном спору, број 11 0 У 028731 21 У ради поништења Рјешења РУГИП-а, број 21.05/475-109/20 од дана 30.11.2020.године.

Правобранилаштво РС је Окружном суду Бања Лука, покренуло тужбу у управном спору, број 11 0 У 028736 21 У ради поништења Рјешења РУГИП-а, број 21.05/475-109/20 од дана 30.11.2020.године.

Пресудом Окружног суда у предмету број 11 0 У 028666 21 У од дана 09.06.2022.године, тужбе ЈП „ДЕП-ОТ“ ДОО Бања Лука и Правобранилаштва РС, одбијају се као неосноване, а тужба Град Бања Лука се одбацује, те је остављено на снази Рјешење Републичке управе за геодетско и

имовинско – правне послове Бања Лука, РУГИП-а, број 21.11/475-70/14 од дана 06.08.2020.године према којем је утврђено да је Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука стекла право власништва куповином државног капилата ОДЈКП „ЧИСТОЋА“ Бања Лука на некретнинама уписане на име ЈП „ДЕП-ОТ“ ДОО на укупној површини од 280 дунума земљишта.

Код Основног суда у Бања Луци води се ванпарнични поступак у прдмету број 71 0 В 019587 04 В у коме се Друштво „ЧИСТОЋА“ АД појављује у својству противник предлагача против предлагача ГРАД БАЊА ЛУКА ради одређивања накнаде за експроприсане непокретности, обзиром да се у претходним поступцима утврдило да Друштво „ЧИСТОЋА“ АД нема право на накнаду за преузето земљиште. Вриједност спора је 2.194.927,91 КМ и сматра се позитиван исход поступка на начин да Друштву припада право на правичну накнаду.

23. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Друштво није имало никаквих накнадних догађаја након датума биланса који би могли захтијевати корекцију издатих финансијских извјештаја или би могли утицати на измјену пословног резултата или стање имовине и обавеза, односно неповољно утицати на финансијски положај у наредном периоду.

24. ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА

Оваква анализа корисна је за вођење пословне и финансијске политике Друштва, а она обухвата временско поређење најмање двије године: имовинског, финансијског и приносног положаја Друштва.

24.1. Имовински положај Друштва

Имовину Друштва чине нематеријална и основна средства, дугорочна улагања (што све скупа чини сталну имовину) и обртна имовина, а њезина структура је сљедећа:

	2022.год.	%	2021.год.	%	Разлика
Стална имовина	15.815.847	73,65	16.004.703	74,27	-188.856
Обртна средства	5.657.210	26,35	5.544.985	25,73	112.225
Оперативна имовина	21.473.057	100	21.549.688	100	-76.631

Друштво је у току 2022.године имало инвестиционих активности, као што је то било у претходним годинама, а вриједност имовине је умањена због амортизовања основних средстава.

	2022.год.	2021.год.	Разлика
Трајни капитал	19.773.979	19.684.448	89.531
Обавезе	1.432.625	1.620.049	-187.424
Дугорочна резервисања	266.453	245.191	21.262
Збир пасиве	21.473.057	21.549.688	-76.631

У 2022.години повећан је трајни капитал у износу од 89.531 КМ, а обавезе Друштва смањене су за 187.424 КМ.

Структура сталне имовине за 2022. годину је сљедећа:

СТРУКТУРА СТАЛНЕ ИМОВИНЕ у КМ						
Ред. бр.	Позиција	ВРИЈЕДНОСТ				% истрошености
		Набавна	Исправка вриједности	Садашња	Структр. сад. вр.	
1	Нематеријална улагања	305.064	185.956	119.108	0,75 %	60,96 %
2	Земљишта	8.550.400	-	8.550.400	54,06 %	-
3	Грађевински објекти	9.083.754	5.412.070	3.671.684	23,22 %	59,58 %
4	Опрема	14.402.063	10.929.408	3.472.655	21,96 %	75,89 %
5	Шуме	2.000	-	2.000	0,01 %	-
6	Остали дугорочни финан. пласмани	-	-	-	-	-
7	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 6)	32.343.281	16.527.434	15.815.847	100 %	51,10 %

Истрошеност основних средстава представља однос кумулативне амортизације и набавне вриједности. Друштво примјењује метод линеарне амортизације па проценат истрошености вјерно приказује колико је близу крајњи вијек корисности средстава.

Структура обртне имовине је сљедећа:

СТРУКТУРА ОБРТНЕ ИМОВИНЕ у КМ					
Ред. број	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Претходна	
		Износ	%	Износ	%
1	Материјал	437.872	7,74	430.118	7,76
2	Недовршена производња	-	-	-	-
3	Готови производи	-	-	-	-
4	Роба	22.577	0,40	29.398	0,53
5	Стална средства намијењена за отуђење	-	-	-	-
6	Дати аванси – нето	188.789	3,34	150.268	2,71
7	ЗАЛИХЕ – УКУПНО	649.238	11,48	609.784	11,00
8	Потраживања по основу продаје	2.490.390	44,02	2.122.637	38,28
9	Друга потраживања	92.406	1,63	70.683	1,27
10	Потраживања за више плаћен порез на добит	51.099	0,90	-	-
11	ПОТРАЖИВАЊА – УКУПНО	2.633.895	46,55	2.193.320	39,55
12	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-
13	Готовински еквиваленти и готовина	2.306.352	40,77	2.685.642	48,44
14	Активна временска разграничења	67.725	1,20	56.239	1,01
15	Порез на додату вриједност	-	-	-	-
15	ОБРТНА ИМОВИНА - УКУПНО (7+11+12+13+14+15)	5.657.210	100	5.544.985	100

Ефикасност имовине је:

Ред. бр.	Позиција	Текућа	Предходна
1.	Приход од продаје секундарних сировина	282.813	211.677
2.	Пословна имовина	21.473.057	21.549.688
3.	Обртна имовина	5.657.210	5.544.985
4.	Залихе секундарних сировина	22.577	29.398
5.	Коефицијенти обрта		
5.1.	Пословне имовине (1/2)	0,01	0,01
5.2.	Обртне имовине (1/3)	0,05	0,04
5.3.	Залиха секундарних сировина (1/4)	12,53	7,20

Ефикасност залиха мјери се коефицијентом обрта залиха и бројем дана везивања залиха, а добије се из односа прихода од продаје робе и просјечних залиха. Коефицијент обрта залиха износи 12,53 (у претходној години 7,20), а трајање обрта је 29 дана (у претходној години 51 дан). Што је виши коефицијент обрта ефикасност коришћења је боља. У посматраном периоду коефицијенти обрта су бољи у односу на предходну годину. Ови коефицијенти обрта су задовољавајући када износе: 2,00-пословне имовине, 3,5 до 4,0 обртне имовине и 5,5 до 6,00 залиха.

Ефикасност потраживања од купаца мјери се коефицијентом обрта потраживања, а добије се из односа прихода и просјечних потраживања и бројем дана везивања. Коефицијент обрта потраживања износи 4,95 (у претходној години 5,62), а трајање обрта је 74 дана.

Исто тако ефикасност укупне обртне имовине мјери се коефицијентом обрта који износи 2,22 (у претходној години био 2,13) и бројем дана трајања обрта од 164 дана.

24.2. Финансијски положај Друштва

Финансијски положај Друштва се види из анализе позиција пасиве биланса стања, ликвидности, финансијске стабилности, задужености и солвентности.

Структура пасиве је следећа:

Ред. број	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Предходна	
		Износ	%	Износ	%
1.	Капитал	19.773.979	92,09	19.684.448	91,34
2.	Обавезе	1.432.625	6,67	1.620.049	7,52
3.	Дугорочна резервисања	266.453	1,24	245.191	1,14
	Пасива-Укупно	21.473.057	100	21.549.688	100
	Покривеност обавеза капиталом		13,80		12,15

Што је учешће капитала у структури пасиве веће и покривеност обавеза трајним капиталом већа, Друштво се више финансира из сопственог капитала, што дјелује на смањење расхода камата. Друштво у 2022.години има приказане показатеље добре, задуженост је 6,67 % и мања је него у 2021.години када је била 7,52 %, а 2020.години задуженост је била 9,69 %.

Ликвидност

АНАЛИЗА КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ						у КМ
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама				
		Текућа		Претходна		
		Износ	Однос према пословној активи (%)	Износ	Однос према пословној активи (%)	
1	Готовина	2.306.352	10,74	2.685.642	12,46	
2	Купци и друга потраживања	2.633.895	12,27	2.193.320	10,18	
3	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	
4	Краткорочна разграничења	67.725	0,31	56.239	0,26	
5	Ликвидна и краткорочно везана средства (1 до 4)	5.007.972	23,32	4.935.201	22,,90	
6	Краткорочне финансијске обавезе	-	-	193.218	0,90	
7	Обавезе из пословања	912.369	4,25	885.830	4,11	
8	Остале обавезе	439.062	2,04	511.121	2,37	
9	Краткорочна разграничења	81.194	0,38	29.880	0,14	
10	Краткорочна резервисања	-	-	-	-	
11	Краткорочни извори финансирања (6 до 10)	1.432.625	6,67	1.620.049	7,52	

Из приказаних података види се да су ликвидна и краткорочно везана средства 3,50 пута већа од краткорочних обавеза. Овај однос је бољи у односу на претходни период када је однос истог био за 3,05 пута већи.

Показатељ опште ликвидности представља однос текућих (обртних) средстава и текућих (краткорочних) обавеза, а чији рацио за 2022.годину износи 3,50 и бољи је, обзиром да је за претходну годину износио 3,05. Показатељ ликвидности је статичког карактера, јер показује стање само на један датум, а уствари обавезе не доспијевају на тај датум, нити се плаћају моментално. Информација коју обезбјеђује се већ наредни дан може значајно измијенити. Показатељ не показује динамичка кретања и све активности које су руководство и Управни одбор чинили за измирење обавеза. Пословне активности и новчани токови се одвијају у континуитету и свакодневно, сачињавају се планови и програми за измирење обавеза.

На бази планова прилива и одлива средстава, који су сачињавани мјесечно, руководство је било сигурно да ће моћи платити све обавезе. Питање ликвидности је ефикасно ријешено без икаквих посљедица у току 2022.године. Као доказ томе је чињеница да Друштво у току 2022.године, није имало тужби од повјериоца и обавеза за затезне камате што би погоршавало ликвидност.

Финансијска стабилност

АНАЛИЗА ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ		у КМ	
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама	
		Текућа	Претходна
1	Капитал	19.773.979	19.684.448
2	Дугорочна резервисања	266.453	245.191
3	Дугорочне обавезе	-	-
4	Капитал и дугорочне обавезе (1 до 3)	20.040.432	19.929.639
5	Нематеријална улагања	119.108	133.130
6	Некретнине, постројења, опрема и инвест.некрет.	15.694.739	15.869.573
7	Биолошка средства и средства културе	2.000	2.000
8	Дугорочни фин. пласмани	-	-
9	Дуг. везана средства без залиха (5 до 8)	15.815.847	16.004.703
10	Обртни фонд (4 - 9)	4.224.585	3.924.936
11	Залихе (сталне)	649.238	609.784
12	Процент покрића сталних залиха обртним фондом (10/11*100)	650,70%	643,66%

Друштво је у посматраном периоду имало позитиван обртни фонд, а проценат покрића сталних залиха обртним фондом бољи је у односу на 2021.годину.

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ СТАБИЛНОСТИ		у КМ	
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама	
		Текућа	Претходна
1	Стална имовина	15.815.847	16.004.703
2	Залихе	649.238	609.784
3	Губитак изнад капитала	-	-
	I. Стална имовина, дугорочно везана имовина и изгубљена имовина (1 до 3)	16.465.085	16.614.487
4	Капитал	19.773.979	19.684.448
5	Дугорочна резервисања	266.453	245.191
6	Дугорочне обавезе	-	-
	II. Трајни и дугорочни капитал (4 до 6)	20.040.432	19.929.639
	Коефицијент финансијске стабилности (I/II)	0,82	0,83
	Референтна вриједност ...треба да буде мање од...	1,00	1,00

Друштво је у 2022.години задржало финасијску стабилност, коефицијент финансијске стабилности мањи је за 0,01 индексних поена у односу на претходну годину. Што се коефицијент више удаљава испод референтне вриједности финансијска стабилност је све боља. Постоји потпуна покривеност залиха нето обртним фондом и постоји сигурност у одржавању ликвидности. Израчунати ратио финансијске стабилности показује да је дугорочна финансијска равнотежа Друштва на дан 31.12.2022.године помјерена ка трајним и дугорочним изворима финансирања. Слободни капитал за инвестирање, са становишта финансијске стабилности, износи 3.575.347 КМ.

Задуженост

Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Претходна	
		Износ	%	Износ	%
1	Акцијски капитал - обичне акције	9.603.944		9.603.944	
2	Резерве	211.104		167.082	
	КАПИТАЛ (1+2)	9.815.048	87,26	9.771.026	85,78
1	Дугорочне обавезе	-		-	
2	Краткорочне обавезе	1.432.625		1.620.049	
	ОБАВЕЗЕ (1 + 2)	1.432.625	12,74	1.620.049	14,22
	ПАСИВА БЕЗ ТРАНЗИТОРНИХ ПОЗИЦИЈА	11.247.673		11.391.075	

Задуженост се оцјењује преко структуре пасиве са становишта власништва, при чему се из пасиве искључују транзиторне позиције пасиве (дугорочна резервисања и пасивна временска разграничења) и нераспоређени добитак. Стопа задужености од 12,74 % није висока. У односу на стопу задужености претходне године смањена је за 10,41 %. У структури обавеза највеће учешће имају обавезе према добављачима и обавезе за зараде и накнаде зарада (плата за децембар 2022.године).

Потребно је нагласити да Друштво има бонитет да враћа обавезе, јер су трајни извори вишеструко већи од обавеза.

24.3. Приносни положај

Принос је остварен ако су приходи већи од расхода, а што се види из сљедеће анализе:

ОДНОС ПРИХОДА И РАСХОДА ПРЕМА УКУПНОМ ПРИХОДУ у КМ					
Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама		Структура по годинама	
		Текућа	Претходна	Текућа %	Претходна %
1	Пословни приходи	12.573.796	11.838.031	96,38	96,11
2	Остали приходи	393.355	418.598	3,02	3,40
3	Финансијски приходи	78.682	60.627	0,60	0,49
4	Приходи по основу испр. греш. из ранијих пер.	-	-	-	-
5	Укупан приход (1 до 4)	13.045.833	12.317.256	100	100
6	Расходи редовне дјелатности	11.631.523	10.269.769	90,51	90,74
7	Остали расходи	1.213.389	1.033.886	9,44	9,13
8	Расходи финансирања	6.099	14.381	0,05	0,13
9	Укупни расходи (6 до 8)	12.851.011	11.318.036	100	100
10	Губитак прије опорезивања (5 - 9)	-	-	-	-
11	Добитак прије опорезивања (5 - 9)	194.822	999.220	1,49	8,11

Добитак прије опорезивања био 1,49 % од укупног прихода и мањи је у односу на претходну годину за 81,63 %.

РИЗИК ОСТВАРЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА И ДОЊА ТАЧКА РЕНТАБИЛНОСТИ			
Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама	
		Текућа	Претходна
1	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	12.573.796	11.838.031
2	ВАРИЈАБИЛНИ РАСХОДИ	5.456.702	4.713.989
3	МАРЖА ПОКРИЋА (1 - 2)	7.117.094	7.124.042
4	ФИКСНИ И ПРЕТЕЖНО ФИКСНИ РАСХОДИ	6.174.821	5.555.780
5	НЕТО РАСХОДИ ФИНАНСИРАЊА	6.099	14.381
6	ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (3 - 4)	942.273	1.568.262
7	БРУТО ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (6 - 5)	936.174	1.426.881
	<u>ФАКТОРИ РИЗИКА :</u>		
8	ПОСЛОВНОГ (3/6)	7,55	4,54
9	ФИНАНСИЈСКОГ (6/7)	1,01	1,10
10	УКУПНОГ (8 * 9) ИЛИ (3/7)	7,62	4,99
11	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА МАРЖЕ ПОКРИЋА У ПОСЛОВНОМ ПРИХОДУ (3/1 * 100)	56,60 %	60,18 %
12	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ПОСЛОВНОГ РЕЗУЛТАТА (4/11 * 100)	10.909.578	9.231.937
13	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((4 + 5) / 11 * 100)	10.920.353	9.255.834
14	ПРОЦЕНАТ ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (12 / 1 * 100)	86,76	77,98
15	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 12) / 1) * 100)	13,23 %	22,01 %
16	ПРОЦЕНАТ ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (13 / 1 * 100)	86,85 %	78,19 %
17	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 13) / 1) * 100)	13,15 %	21,81 %

Фактор пословног ризика је 7,55, стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је 13,23 %, а стопа еластичности остварења бруто добитка редовне активности је 13,15 % и перформансе Друштва по свим елементима су добре иако су, када се пореде са претходном годином, лошије. „Чистоћа“ ад остварила је већу маржу покрића од фиксних (и претежно фиксних) расхода за **942.273 КМ**. Што је маржа покрића виша, те што су фиксни (и претежно фиксни) расходи нижи, ратио пословног ризика је нижи, а стопа еластичности остварења неутралног пословног резултата виша.

Пословни ризик је ризик остварења пословног добитка као бруто приноса на укупни капитал, односно то је ризик покрића из пословних прихода свих расхода, изузев расхода финансирања и пореза и доприноса из резултата. Пословни ризик мјери се фактором пословног ризика (пословни leverage) који се добија из односа марже покрића и пословног добитка. Његова висина зависи од обима продаје, паритета продајних и набавних цијена, економичности физичких утрошака материјала, енергије, услуга и рада, рационалности улагања у основна средства и рационалности организације свих функција у предузећу. Фактор пословног ризика показује колико се пута брже

мијења пословни добитак при свакој промјени пословних прихода, односно при свакој промјени марже покрића, што је фактор пословног ризика нижи, утолико је ризик остварења пословног добитка мањи.

Финансијски ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка као приноса на сопствени капитал, односно то је ризик покрића трошкова (расхода) финансирања. Фактор финансијског ризика израчунава се из односа пословног добитка и добитка редовне активности, а његова висина зависи од свега оног од чега зависи и висина фактора пословног ризика и још од висине расхода финансирања, који су условљени структуром капитала са становишта власништва и висином каматних стопа на позајмљени капитал. Што је фактор финансијског ризика (финансијски leverage) нижи, то је финансијски ризик остварења добитка редовне активности мањи, јер у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословног добитка.

Фактор финансијског ризика „Чистоћа“ ад је на релативно ниском нивоу, свега **1,01** што показује да је релативно мали финансијски ризик остварења добитка редовне активности.

Укупан ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка који у себи сублимира и пословни и финансијски ризик. Укупан ризик мјери се односом марже покрића и добитка редовне активности (или умношком фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика). Његова висина зависи од свега оног од чега зависи висина фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика, а у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословних прихода, односно колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени марже покрића. Што је фактор укупног ризика нижи, утолико је укупан ризик остварења добитка редовне активности мањи, и обрнуто. Фактор укупног ризика „Чистоћа“ ад је **7,62**.

Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних расхода. Што је стопа виша друштво је удаљеније од зоне остварења негативног пословног резултата (пословног губитка) и обрнуто. Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка „Чистоћа“ ад је **13,23 %**, што показује да Друштво није у зони пословног губитка.

Стопа еластичности остварења неутралног добитка редовне активности показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних и финансијских расхода. Што је стопа виша, друштво је удаљеније од зоне остварења негативног резултата (губитка) редовне активности и обрнуто. У 2022.години стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је **13,15 %**, што показује да се Друштво налази у зони пословног добитка.

Финансијска моћ је могућност да се из пословног добитка плате камате, трошкови закупа и доспјела главница дугорочног кредита, а израчунава се по сљедећем обрасцу:

$$\frac{\text{Пословни добитак} + \text{трошкови закупа}}{\text{Трошкови камата} + \text{трошкови закупа} + \text{доспјела главница} * (1 - \text{пореска стопа})} =$$

Овај показатељ уствари представља могућност плаћања фиксних обавеза и он је износио 2,02 што значи да Друштво има финансијску моћ да плати фиксна задужења.

Рентабилност пословања је зарађивачка моћ, односно принос на уложена средства, што се израчунава стопом приноса (стопа поврата). Стопа приноса се добије из односа нето-добитка на просјечни укупни капитал, на просјечни акцијски капитал или на просјечно уложену имовину и износила је по годинама:

- Стопа приноса на укупни капитал (return on equity, ROE) износила је:

Ред.бр.	Позиција	2022.	2021.
1.	Просјечни укупни капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	19.729.213	19.270.141
2.	Нето-добитак/губитак	89.531	828.613
3.	Стопа приноса (2/1*100)	0,45	4,30

- Стопа приноса на акцијски капитал износила је:			
Ред.бр.	Позиција	2022.	2021.
1.	Просјечни акцијски капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	9.603.944	9.603.944
2.	Нето-добитак/губитак	89.531	828.613
3.	Стопа приноса (2/1*100)	0,93	8,63

- Стопа приноса на уложену имовину (ретурн он асетс, РОА) износила је:			
Ред.бр.	Позиција	2022.	2021.
1.	Просјечно уложена имовина (Почетно стање+крајње стање)/2	21.511.372	21.313.888
2.	Нето-добитак/губитак	89.531	828.613
3.	Стопа приноса (2/1*100)	0,42	3,89

У односу на остварене резултате из предходне године зарађивачка способност је смањена.

Солвентност је способност Друштва да плати дугове не у року доспијећа, већ кад-тад, макар из ликвидационе масе. Рацио солвентности утврђује се као однос између вриједности пословне имовине Друштва и дугова (обавеза).

Код „Чистоћа“ АД рацио солвентности на дан 31.12.2022.године износи:

Пословна имовина/дугови = $(21.473.057 - 119.108) / (1.432.625) = 14,90$. Пословна имовина већа је од дугова 14,90 пута. Из тога произилази да је „Чистоћа“ АД високо солвентна и мале су могућности да јој се имовина смањи испод нивоа дуга.

24.4. Зарада по акцији и цијена акција

Зарада по акцији представља однос нето-добитка који припада акционарима и пондерисаног броја акција у пословној години. Зарада по акцији износила је:

<u>Ред.бр.</u>	<u>Позиција</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
1.	Нето добитак	89.531	828.613
2.	Пондерисани просјечни број акција	9.603.944	9.603.944
3.	Зарада по акцији (1/2)	0,0093	0,0863

Овај показатељ мјери рентабилност по једној обичној акцији, односно показује расположиви нето добитак по акцији, који се може расподјелити акционарима у облику дивиденде или дијелом акумулирати, што ће зависити, прије свега, од одлуке скупштине акционара. Нето добитак по акцији је поуздан показатељ успјеха друштва, како за постојеће акционаре и управу друштва, тако и за потенцијалне улагаче, који намјеравају да инвестирају свој капитал.

Посљедња цијена акције је 0,609 КМ.

25. ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА

„Чистоћа“ АД није у току 2022.године откупљивала или на други начин стицала властите акције.

26. ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА

Полазећи од чињенице да Друштво обавља послове у сектору привреде, који у многоме зависи од кретања на локалним тржиштима, као и због свих могућих непредвиђених ситуација, врло тешко је прецизно дефинисати, те у временски интервал смјестити поједине активности везане за очекиван развој и процјену тог развоја. Међутим, слиједећи пословну политику, Управа Друштва је цијенила да су најбитнији циљеви:

1. Повећати укупни годишњи приход кроз повећање броја клијената, на начин да се квалитетном услугом утиче на повећање кориштења услуга које Друштво врши.
2. Повећати коришћење расположивих ресурса.
3. Наставити са планираним осавремењавањем постојећих средстава и опреме за рад, те спровођењем континуиране набавке истих, с циљем унапређења укупних услова за рад и обезбјеђења учешћа на свим тендерима за послове из дјелатности.

27. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине је један од приоритета „Чистоћа“ АД и проводи се у оквиру пословне политике Друштва. Рационално кориштење извора енергије и сировина, стална превенција негативног утицаја на околину и други фактори постављени су као обавеза свих запослених у Друштву.

Општи циљеви заштите животне средине, а који се тичу примјене мјера ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг, огледају се у подузимању и спровођењу:

- ✚ Мјера за спречавање емисија у ваздух (мјерење еквивалентног нивоа интензитета буке, редовно прање манипулативних и радних површина водом-нарочито у љетним мјесецима ради смањења концентрације прашине, озелењавање слободних површина-што доприноси очувању пејзажних вриједности и визуелном изгледу локације),
- ✚ Мјера за спречавање емисија у воду (прописно одвођење фекалних, оборинских и технолошко отпадних вода, одржавање у исправном и функционалном стању сепаратора масти и уља као и прописно одвожење на депонију муља насталог чишћењем сепаратора и таложника, прописно одлагање отпадног моторног, хидрауличног уља, отпадног уља за кочнице, као и издвојених количина уља које се црпе из коморе сепаратора),
- ✚ Мјере за спречавање емисија у земљиште (радне и манипулативне површине око пословних објеката изграђене су у чврстој изведби-асфалт и бетон, што обезбјеђује одговарајућу заштиту земљишта и подземних вода од евентуалног загађења),
- ✚ Мјере за спречавање и смањење чврстог отпада (отпад на локацији пословних објеката се прикупља и раздваја на мјесту настанка, те одлаже у намјенске посуде и контејнере, а потрошне пнеуматике, отпадни лимови и други метални отпад се одвозе на депонију, односно у предузећа која су овлаштена за рад са истим),
- ✚ Мониторинг основних елемената животне средине, а све у циљу успостављања континуираног праћења стања околне животне средине, те евентуалних негативних утицаја комплекса пословних објеката.
- ✚ унапређење односа запослених према очувању и заштити животне средине,
- ✚ унапређење односа према заинтересованим странама.

Сходно општим циљевима, а због постизања непрекидног унапређења заштите животне средине, „Чистоћа“ ад ће вршити редовне еколошке ревизије свих својих процеса, како би осигурала усаглашеност са одређењем еколошки освјештене и одговорне организације.

28. ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

У циљу унапређивања корпоративних односа између заинтересованих страна, који произилазе из важећих законских прописа и међународно прихваћених начела и искустава најбољих пракси корпоративног управљања, „Чистоћа“ ад Бања Лука у управљању, пословању, дјеловању и раду органа Друштва примјењује Стандарде корпоративног управљања.

Циљ Друштва је да сталном примјеном прописаних стандарда, као и добрим и одговорним управљањем и надзирањем пословних и управљачких функција Друштва, унаприједи конкурентску способност Друштва и обезбиједи повољнији амбијент за инвестициону активност.

Комисија за хартије од вриједности РС усвојила је нове стандарде корпоративног управљања који су објављени у „Службеном гласнику РС“ бр. 117/11 од 25.11.2011.године. Стандарди корпоративног управљања утврђени су на бази принципа корпоративног управљања усвојених од стране Организације за економску сарадњу и развој:

- осигурање основа за ефикаснију примјену принципа управљања акционарским друштвима,
- права акционара и кључне власничке функције,
- равноправан третман акционара,
- улога заинтересованих страна носилаца интереса у управљању акционарским друштвима,
- објављивање и јавност информација,
- улога и одговорност одбора.

Изјава о усклађености организације и дјеловања са кодексом понашања, односно стандардима корпоративног управљања усвојена је на дванаестој годишњој Скупштини акционара Друштва дана 29.06.2012.године одлуком број 1275-7/12.

„ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука
Генерални директор

.....
Александар Бајић